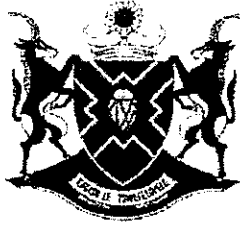

NOORDWES PROVINSIE

NASIONALE SENIORSERTIFIKAAT-
EKSAMEN

DEPARTEMENT VAN ONDERWYS

GRAAD 12

**AFRIKAANS EERSTE ADDISIONELE TAAL
TWEEDE VRAESTEL
SEPTEMBER 2010
NASIENRIGLYNE**

TYD: 2 UUR
PUNTE: 70

HIERDIE NASIENRIGLYNE BESTAAN UIT 11 BLADSYE

Kopiereg voorbehou

b.o.

NASIENRIGLYNE

1. As 'n kandidaat meer as die verlangde getal vrae gedoen het, word net die eerste antwoord/respons nagesien. (Die kandidate mag nie die opstelvraag en die kontekstuele vraag oor dieselfde genre beantwoord nie.)
2. As 'n kandidaat twee antwoorde gee en die eerste antwoord is verkeerd, maar die tweede antwoord is reg, word die eerste antwoord nagesien en die tweede antwoord word geïgnoreer.
3. As antwoorde verkeerd genommer is, word die antwoorde volgens die memorandum nagesien. As 'n spelfout die betekenis van die antwoord beïnvloed, word dit verkeerd gemerk. As die spelling nie die betekenis van die antwoord beïnvloed nie, word dit as korrek beskou.
4. Opstelvraag: As die opstel korter as die verlangde lengte is, word die kandidaat nie gepeenaliseer nie omdat hy/sy, hom-/haarself gepeenaliseer het. As die opstel te lank is, laat 'n oorskryding van 'n maksimum van 50 woorde (disjunkte ortografie) toe en ignoreer die res van die opstel.
5. 'n Kandidaat word nie gepeenaliseer as aanhalingstekens ontbreek nie, al vereis die vraag dit.

AFDELING A: POËSIE (VERPLIGTEND)

In dié afdeling is VIER VRAE waarvan enige TWEE gedoen MOET WORD.

VRAAG 1: WETENSKAPMANNETJIES - Antjie Krog

LU2 (AS1: 1.4; AS2: 2.1, 2.3, 2.4, 2.5)

	<u>PUNT</u>	<u>VLAK</u>
1.1 Ligjare	(1)	2
1.2 Die son gaan eendag verdwyn.	(1)	1
1.3 Die skryfster verwys verkleinerend√/spottend√ na wetenskaplikes, aangesien sy wetenskap en wetenskaplikes minag (nie daarvan hou nie)½	(2½)	4
1.4 ... my huiswerk, kry ek 26% / ... kry ek 26%	(1)	3
1.5 eerder	(1)	1
1.6 1.6.1 Die son word rooier met sonsondergang	(1)	1
1.6.2 D – Personifikasie	(1)	1
1.7 wanneer die son ondergaan√ teen die horison√	(2)	4
1.8 sien√ sonsondergang√ hoor√ korhaan√	(4)	1
1.9 Waar	(1)	3
Sy praat van die wetenskaplikes as menere.	(1)	3
1.10 kwadreer, logaritme (enige een)	(1)	1
	[17½]	

VLAK 1	VLAK 2	VLAK 3	VLAK 4	VLAK 5
9	1	3	4½	
40%	6%	29%	26%	

VRAAG 2: 'N KLEIN BERIGGIE - Oliphant Vincent

LU2 (AS1: 1:4, 1.6) (AS2: 2:3, 2.4, 2.5)

2.1 Werk verloor, sy besittings is opgeëis, sy vrou het hom verlaat (enige twee)	(2)	1
2.2 Die leser/enige persoon in die algemeen.	(1)	3
2.3 Sy laaste bietjie hoop.	(1)	1
2.4 2.4.1 Waar	(1)	3
2.4.2 "maar hy't sy skoene deurgeloop"	(1)	3
2.5 Hy het sy vrou saam met 'n ander man in die kooi/bed gekry.	(1)	2
2.6 2.6.1 Hy wou die hartseer√ gebeurtenis bekend√ maak aan die wêreld.	(2)	4
2.6.2 "nou wil ek sy verhaal voltooi"	(½)	4
2.7 2.7.1 Hy het selfmoord gepleeg	(1)	4
2.7.2 "geen misdaad word vermoed"	(1)	4
2.8 die woord klein√ en die verkleinwoord√ beriggie	(2)	3

b.o.

- 2.9 Ja, hy het sy werk verloor. (1) 2
- 2.10 2.10.1 C – dit pas by die eenvoud van die gedig (1) 2
- 2.10.2 A – dat die man vroeër finansiëel sterk was (1) 2
- 2.10.3 B – hy het geweet wat hy in hom het (1) 2

[17½]

VLAK 1	VLAK 2	VLAK 3	VLAK 4	VLAK 5
3	4	5	4½	1
17%	23%	29%	26%	6%

VRAAG 3: E-SONNET - Susan Smith

Lu2 (AS1: 1:4, 1:6) (AS2: 2.3, 2.4, 2.5)

- 3.1 Die boodskap word elektronies gestuur. (1) 1
- 3.2 ponser (1) 1
- 3.3 'n Webadres (1) 1
- 3.4 3.4.1 Waar (1) 3
- 3.4.2 "orden volgens plan" (1) 3
- 3.5 besoekers van buite (1) 1
- 3.6 klik, dubbelklik, e-sonnet (enige twee) (2) 3
- 3.7 3.7.1 B – metafoor (1) 2
- 3.7.2 die rekenaar(½)skerm(1) (1½) 2
- 3.8 slaggereed (1) 2
- 3.9 Die verhouding met die rekenaar word al hegter. (1) 2
- 3.10 "die e-verhouding al hegter" (1) 1
- 3.11 Die gedig het die struktuurvorm van 'n sonnet, maar dit word elektronies geskryf. (2) 4
- 3.12 Die digter word vasgevang deur die mag van die rekenaar/elektroniese tegnologie. (2) 4

[17½]

VLAK 1	VLAK 2	VLAK 3	VLAK 4	VLAK 5
5	4½	4	4	
29%	26%	23%	23%	

OF

VRAAG 4: MY SIEL, PA - Marie van Rensburg
LU2 (AS1: 1.4, 1.6) (AS2: 2.3, 2.5)

4.1	Dux-leerling/top (enige een)	(½)	1
4.2	"galgtou oor my kop"	(1)	2
4.3	A – swakpunt	(1)	1
4.4	4.4.1 Waar	(1)	3
	4.4.2 "Pa, hoeveel eerstes by die wenpaal,"/ "rekords moet ek nog behaal?" (Enige een)	(1)	3
4.5	4.5.1 Goed	(1)	2
	4.5.2 Hy het sy pa se Cravenweek geëwenaar	(1)	2
4.6	rugby√, atletiek√ en akademie√	(3)	1
4.7	'n Kind wat probleme veroorsaak	(1)	1
4.8	4.8.1 Ja	(1)	3
	4.8.2 "Kan ek 'n klein-klein stukkie terugvra?"	(1)	3
4.9	Dagboek	(1)	1
4.10	Om sy desperaatheid te beklemtoon	(1)	4
4.11	Daar word te veel druk op hom geplaas. (Enige soortgelyke antwoord)	(1)	3
4.12	Onbillike en onrealistiese verwagtings√ van ouers ten opsigte van hulle kinders kan groot skade√ aanrig.	(2)	2
		[17½]	

TOTAAL AFDELING A: 35

VLAK 1	VLAK 2	VLAK 3	VLAK 4	VLAK 5
6½	5	5	1	
37%	29%	29%	6%	

VRAAG 5: KONTEKSTUELE VRAAG**POPPIE : DIE DRAMA - E Joubert en S Kotze**
LU2 AS1: 1.4, 1.6) (AS2: 2.3, 2.4, 2.5)

5.1	1936	(1)	1
5.2	nege jaar	(1)	1
5.3	5.3.1 E – Gordonias/Upington	(1)	1
	5.3.2 C – Lambertsbaai	(1)	1
	5.3.3 D – Nyanga	(1)	1
	5.3.4 A – Herschel	(1)	1
	5.3.5 B – Mdantsane	(1)	1
5.4	5.4.1 B – Lena	(1)	1
	5.4.2 Rachel, Regina	(2)	1
	5.4.3 Ntombi Zodumo√ - meisie uit 'n geslag van groot vroue√	(2)	1

- 5.4.4 Grootouma Kappie√ - 'n ryk bokboer in Carnarvon.√
Ouma Hannie√ - onder moeilike omstandighede√ kleinkinders
grootgemaak/entrepreneur verdien geld met velle en bene wat
sy optel.
Mama Lena√ - 'n Ware moeder wat deur dik en dun by haar kinders
staan/deur swarkry√ vir hulle sorg en deursettingsvermoë. (6) 2
- 5.5 Stone was stil en nie so woelig soos die ander nie. (1) 3
- 5.6 Die vorige regering/apartheidsregering. (1) 2
- 5.7 Hulle was Xhosas. (1) 3
- 5.8 Jakkie het 'n opstandige leier en opstoker√ in die onluste√ in die Kaap
geword en het uiteindelik 'n polisiebeampte√ geskiet en gevlug vir die
polisie. (3) 4
- 5.9 Nyanga (1) 1
- 5.10 5.10.1 Onwaar (1) 3
5.10.2 Sy was 'n maatskaplike werker. (1) 3
- 5.11 6/ses (1) 1
- 5.12 'n Permit (3 maande geldig) om in die Kaap te bly. (1) 2
- 5.13 Sy het tot 'n mate omgee vir Poppie se omstandighede en was nie so
ongevoelig soos Mr. Strydom nie.√
i) Sy het uit haar siekbed opgestaan√
ii) Sy het werk vir Poppie gereël√ (3) 4
- 5.14 Hulle het nie antwoorde oor waar Jakkie hom bevind het, gehad/gegee√
toe hulle deur die polisie aangehou√ en ondervra is nie. (2) 2
- 5.15 Die stryd/geveg vir regte. (1) 4

[35]

VLAK 1	VLAK 2	VLAK 3	VLAK 4	VLAK 5
14	10	4	7	
40%	29%	11%	20%	

OF

VRAAG 6: OPSTELVRAAG**Doen óf VRAAG 6.1 óf VRAAG 6.2.**

LU2 (AS: 4.2.1)

POPPIE - DIE DRAMA - E Joubert en S Kotze

By die nasien van hierdie opstel maak die nasienriglyne vir soveel moontlike feite voorsiening. Die leerders hoef nie al die feite te voorsien nie. Hulle kan oorsigtelik oor alles of intensief oor enkele skryf. Laat ruimte vir alternatiewe toepaslike feite. **Sien ook die rubriek ná VRAAG 8.**

6.1 Inleiding:

- Die stelling word sinvol ingelei.

Haar agtergrond:

- Arm grootgeword en gesukkel
- Nie 'n goeie skoolopvoeding nie
- Doen minderwaardige werk (visfabriek/skoonmaker)
- Baie rondswerf a.g.v. werk en landswette

Persoonlikheidseienskappe:

- Hardkoppig – weier om haar stiefpa as pa te aanvaar
- Sterk vrou – t.s.v. swaarkry gaan sy voort met haar en haar kinders se lewe

Emosies:

- Moedig en emosioneel sterk
- Deursettingsvermoë – Gee nie maklik op nie t.s.v. alles wat weggeneem is van haar
- Doener en hardwerkend

Haar omstandighede en hantering daarvan:

- Toon trots t.s.v. apartheidswette
- Daag die stelsel uit en veg dapper
- Na Stone se afsterwe – werk hard om vir haar kinders te sorg

'n Kritiese opinie oor Poppie

- 'n Lewegewende moeder
- Soms ongevoelig
- 'n Geloofwaardige en oortuigende karakter

Slot:

- Die stelling word sinvol saamgevat en afgesluit

[35]**OF****6.2 6.2.1 Behoeftes:**

- Permanente woonplek
- Om gelukkig te wees

Moederliefde:

- Geveg vir hulle regte en voorregte
- Soms moedeloos en kwaad
- Die lewe moet aangaan

b.o.

Vernietiging van gesinslewe

- Inslapwerk – geen gesinslewe

Die mens se vasberadenheid om te oorleef

- Apartheidsbeleid veroorsaak verskeuring in gesinne en families
- Poppie se veggees

Respek vir volwassenes

- Spot en dreig grootmense tydens 1976 opstande

Jongmense speel 'n belangrike rol

- Jeug is sterk en het deursettingsvermoë

[20]

EN**6.2.2 Soweto-opstand beïnvloed Poppie-hulle se lewens****Redes vir opstand**

- Afrikaanse Onderwyswet
- Onmenslike wette
- Grootmense se aanvaarding daarvan

Jakkie se rol

- Speel leidende rol
- Neem deel aan optogte

Invloed op Poppie en haar familie

- Jakkie skiet 'n polisieman
- Mama Lena se ontsteltenis
- Aanhouding van haar ma en suster Baby

[15]

TOTAAL AFDELING B: 35**AFDELING C: KORTVERHALE - STORIEJOERNAAL****VRAAG 7: KONTEKSTUELE VRAAG**

LU2 (AS1: 1.4, 1.6) (AS2: 2.1, 2.3, 2.4, 2.5)

7.1	7.1.1	B – Ken 'n geheim.	(1)	1
	7.1.2	D – Weet nie wat vry beteken nie, want sy het net 'n jonger boetie.	(1)	1
	7.1.3	E – Soek in die woordeboek op wat vry beteken.	(1)	1
	7.1.4	A – Geheim skok haar. Pa is 'n dominee.	(1)	1
	7.1.5	C – Sannie se suster en is in Gr. 9.	(1)	1
7.2		Apfelstrudel	(1)	3
7.3	7.3.1	Ja	(1)	3
	7.3.2	Sy gaan elke Sondag kerk toe.	(1)	3
7.4		Hy het óf vir juffrou Adler kom kuierv of hulle het skoolsake bespreek.	(2)	2
7.5		Sy het appelterte gebak vir die stoepverkopings.	(2)	4

b.o.

7.6	7.6.1	Die verteller het juffrou Adler nooit veroordeel [✓] en van haar geskinder [✓] nie.	(2)	4
	7.6.2	Die geur van viooltjies [✓] Die netjiese streep van die liniaal [✓]	(2)	3
7.7		Die gemeenskap en skool het haar op 'n baie swak/vyandige manier behandel.	(1)	4
7.8		Sy gedrag was onaanvaarbaar binne die gemeenskap [✓] / Hy en Violetta se verhouding [✓] / Hy was polities links [✓] (Enige 2 van bogenoemde.)	(2)	2
			[19]	
7.9		Jeremiah Vimbi	(1)	1
7.10		Hy het groot gate in sy oorlelle [✓] . Sy stem klink soos die gerammel van veraf donder [✓] .	(2)	1
7.11		Vir die bou van 'n skool om die toekoms van die kinders te verbeter.	(1)	1
7.12	7.12.2	vragmotor	(1)	1
7.13		Hulle het baie materiaal bymekaar gemaak vir die bou van die skool.	(1)	2
7.14		Skril gejuig [✓] en gefluit [✓]	(2)	2
7.15	7.15.1	Waar	(1)	3
	7.15.2	Hulle het hulle gereedskap net so gelos [✓] .	(1)	3
7.16	7.16.1	Ja	(1)	4
	7.16.2	Sy liggaamshouding en die manier van loop.	(1)	4
7.17	7.17.1	Hy is vermoor.	(1)	3
	7.17.2	"steekwond in sy bors"	(1)	3
7.18		Die droom (projek) is tot niet [✓] en dit word beklemtoon [✓] .	(2)	4
			[16]	
			[35]	

VLAK 1	VLAK 2	VLAK 3	VLAK 4	VLAK 5
10	7	9	9	
29%	20%	26%	26%	

VRAAG 8: OPSTELVRAAG

LU2 (AS 4.2.1)

VIOLETTA - Ria Smuts

By die nasien van hierdie opstel maak die nasienriglyne vir soveel moontlike feite voorsiening. Die leerders hoef nie al die feite te voorsien nie. Hulle kan oorsigtelik oor alles of intensief oor enkele skryf. Laat ruimte vir alternatiewe toepaslike feite. **Sien ook die rubriek ná Vraag 8.**

8.1 Inleiding

- Die stelling moet sinvol ingelei word.

8.1.1 Sannie se geheim en verteller se reaksies

- Sannie prikkel haar vriendinne se nuuskierigheid
- Vriendinne moet betaal

Die verteller se ouers se hantering van skinderstories

- Hulle is nie bevooroordeel nie
- Verdedig juffrou Adler toe die Van Zyls kom kuier

Die verteller se betrokkenheid by juffrou Adler

- Musieklesse by haar huis
- Reuk van viooltjies

Die verteller en die einde van die verhaal

- Ontvang 'n koevert van Hester
- Haar verhouding met juffrou Adler

[20]

EN**8.12 Inleiding**

- Die inleiding moet sinvol ingelei word

Ooreenkomste en verskille

- Dieselfde name
- Gedoemde verhouding
- Suggestie van losse sedes
- Gelukkige einde in opera
- Simpatie met operakarakters, maar keur onderwysers se verhouding af
- Luidkeelse gelag
- Bespotting en vernedering

Die nuwe musiekonderwyseres

- Nuut en moontlik nie doelbewus La Traviata gekies nie
- Nie storie verder vertel nie

[15]

TOTAAL AFDELING C: 35

POËSIE	TOTAAL AFDELING A: 35
---------------	------------------------------

PROSA	TOTAAL AFDELING B: 35
	OF
	TOTAAL AFDELING C: 35

GROOTTOTAAL: 70

**AFRIKAANS EERSTE ADDISIONELE TAAL V2
RUBRIEK VIR DIE NASIEN VAN DIE OPSTELVRAAG**

Let op die verskil in die punttoekenning vir inhoud versus struktuur en taal.

KODES EN PUNTTOEKENNING		INHOUD (25)		STRUKTUUR EN TAAL (10)
Kode 7 A 80 – 100%	Uitmuntend 20 – 25 punte	Interpretasie van die onderwerp. Grondige argumente, verantwoordings en begrip van die voorgeskrewe werk. In-diepte interpretasie van onderwerp, alle aspekte van die onderwerp is ten volle nagevors. Uitstekende reaksie. (90+, uitmuntende reaksie) Reeks pakkende argumente, uitgebreid; ondersteun uit die teks. Uitstekende begrip van genre en voorgeskrewe teks.	Uitmuntend 8 – 10 punte	Struktuur, logiese vloei en aanbieding. Gebruik van taal, toon en styl in opstel. Samehangende en gestruktureerde opstel. Uitstekende inleiding en slot. Argumente is goed gestruktureerd en duidelik ontwikkel. Taal, toon en styl is gevorderd, treffend en korrek.
Kode 6 B 70 – 79%	Verdiensteilig 17½ – 19½ punte	Bogemiddelde interpretasie van onderwerp. Alle aspekte van die onderwerp is deeglik nagevors. Gedetailleerde reaksie. Reeks grondige argumente is gegee, goed ondersteun uit teks. Baie goeie begrip van genre en teks.	Verdiensteilig 7 – 7½ punte	Opstel is goed gestruktureerd. Goeie inleiding en slot. Argumente en gedagtelyk is maklik om te volg. Taal, toon en styl is korrek en gepas vir die doel. Goeie aanbieding.
Kode 5 C 60 – 69%	Beduidend 15 – 17 punte	Toon begrip en het onderwerp goed geïnterpreteer. Taamlik gedetailleerde reaksie op die onderwerp. Somnige grondige argumente is gegee, maar nie almal is baie goed gemotiveer nie. Begrip van genre en teks duidelik.	Beduidend 6 – 6½ punte	Duidelike struktuur en logiese vloei van argumente. Inleiding, slot en ander paragrawe is samehangend georganiseer. (Koherensie) Vloei van argumente kan gevolg word. Taal, toon en styl is grootliks korrek.
Kode 4 D 50 – 59%	Voldoende 12½ – 14½ punte	Taamlike interpretasie van die onderwerp; nie alle aspekte is in detail nagevors nie. Somnige goeie punte ter ondersteuning van die onderwerp. Meeste argumente is ondersteunend, maar bewyse is nie altyd oortuigend nie. Basiese begrip van genre en teks.	Voldoende 5 – 5½ punte	Geringe bewyse van struktuur. Goed gestruktureerde en logiese vloei en samehang ontbreek. Min taalfoute; toon en styl is meestal gepas. Paragrawe is meestal korrek.
Kode 3 E 40 – 49%	Matig 10 – 12 punte	Baie gewone en gemiddelde poging om die vraag te beantwoord. Baie min diepte en begrip in reaksie op die onderwerp. Argumente nie oortuigend nie en baie min verantwoordings uit die teks. Leerder het nie houvas en volle begrip van genre en teks nie.	Matig 4 – 4½ punte	Beplanning van die struktuur is gebrekkig. Argumente nie logies gerangskik nie. Paragrawe is foutief. Opvallende taalfoute. Toon en styl nie gepas vir die doel nie.
Kode 2 F 30 – 39%	Basies 7½ – 9½ punte	Houvas op die onderwerp is swak. Reageer herhalend en soms van die punt af. Geen diepte in argumentering; verkeerde interpretasie/Argumente word nie verantwoord uit die teks nie. Baie swak houvas op genre en teks.	Basies 3 – 3½ punte	Swak aanbieding en gebrek aan beplanning beïnvloed die vloei van die argumente. Taalfoute en foutiewe styl maak opstel onsuksesvol.
Kode 1 F tot H 0 – 29%	Ontoereikend 0 – 7 punte	Reaksie soms in verhouding met die onderwerp, maar dis moeilik om ontoepaslike argumente te volg. Swak poging om vraag te beantwoord. Min toepaslike punte met geen verantwoordings uit die teks nie. Baie swak houvas op genre en teks.	Ontoereikend 0 – 2½ punte	Moeilik om te bepaal of die onderwerp aangespreek word. Geen bewyse van logiese beplanning nie. Geen paragrawe en koherensie nie. Swak taalgebruik. Verkeerde styl en toon.